

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи педагогіки та психології

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доктор педагогічних наук, професор Єрмакова Світлана Станіславівна	+38 (098)210 18 88	filatova.street14@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «**Основи педагогіки та психології**» надає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти системою знань щодо закономірностей існування та розвитку психічної реальності, осмисленні найбільш ефективних методів психологічного пізнання та впливу на особистість, що є важливим елементом підготовки до професійної діяльності майбутнього фахівця. Основу базових знань даної дисципліни складають теоретичні та експериментальні дослідження, що виявляють найбільш загальні психологічні закономірності, теоретичні принципи і методи психології, основні поняття та категоріальний апарат.

Навчальна дисципліна «**Основи педагогіки та психології**» спрямована на вивчення здобувачами вікової мінливості психічного розвитку особистості на різних етапах онтогенезу (філо-, історіо-, соціогенезу); розуміння психологічних механізмів закономірностей навчання та виховання; систематизація знань зі спеціальної психології, формування практичних навичок, необхідних для роботи фахівця з особами з особливими освітніми потребами в

інклюзивному просторі.

Метою вивчення навчальної дисципліни є систематизація та вивчення основних методологічних та теоретичних засад психологічних явищ, а також формування професійної свідомості та самосвідомості.

Передумови для вивчення дисципліни: українська мова (за професійним спрямуванням), історія України та української культури, філософія, вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Основи педагогіки та психології» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

Навчальна дисципліна «Основи педагогіки та психології» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Формування уявлень про природу психічного і методи його вивчення; ознайомлення з теоретичними парадигмами в психології, фундаментальними психологічними категоріями і принципами; формування базових теоретичних знань і практичних навичок в галузі психології, необхідних для медичної діяльності, пов'язаної з розумінням індивідуальних відмінностей особистості.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти *соціальні навички (soft skills)*: комунікативність (реалізується через метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проєктів, ажурної пилки), конфлікт-менеджмент (реалізується через метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через метод проєктів, роботи в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через роботу в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16	24	50	1	2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекц.	практ.	сам. роб.
Тема 1. Загальне уявлення про психологію як науку	8	2	2	4
Тема 2. Особистість у сучасній психології.	8	2	2	4
Тема 3. Спілкування. Техніки ефективної комунікації	6	-	2	4
Тема 4. Психологічні та поведінкові особливості, темперамент	8	-	2	6
Тема 5. Характер. Типологія характерів.	6	-	2	4
Тема 6. Конфлікт, причини виникнення та шляхи врегулювання	6	-	2	4
Тема 7. Психологія соціальних спільнот.	8	2	2	4
Тема 8. Основні підходи до вікової періодизації психічного розвитку	8	2	2	4
Тема 9. Психологія дошкільного дитинства	8	2	2	4
Тема 10. Психологія молодшого школяра	8	2	2	4
Тема 11. Особливості розвитку дитини в підлітковому та юнацькому віці	8	2	2	4
Тема 12. Психологія дорослості	8	2	2	4
Усього годин	120	16	24	50
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Основи педагогіки та психології» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.

4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.
8. Тематика самостійної підготовки та індивідуальних завдань збігається з тематикою практичних занять.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

Перелік питань до заліку.

- 1 Психологія як наука і практика.
- 2 Психологія та її місце в системі наук про людину.
- 3 Психіка людини як предмет наукового вивчення.
- 4 Співвідношення психічних і фізіологічних процесів та явищ.
- 5 Спосіб життя та його вплив на особистість.
- 6 Особистість у практичній психології.
- 7 Індивідуально-типологічні особливості людини
- 8 Психофізіологічні властивості особистості.
- 9 Спілкування в соціальних групах.

- 10 Психологічні способи впливу в процесі спілкування.
- 11 Психологічні характеристики малих груп.
- 12 Нормативна поведінка в групі.
- 13 Конфліктні ситуації та шляхи їх розв'язання.
- 14 Увага та емоційно-вольові процеси.
- 15 Проблеми психічного розвитку і становлення особистості
- 16 Психічний і особистісний розвиток дитини до вступу в школу
- 17 Психічний і особистісний розвиток молодшого школяра
- 18 Проблема підліткового віку у життєвому циклі людини
- 19 Психологічний та особистісний розвиток старшокласника
- 20 Основні ознаки періоду зрілості
- 21 Особистість вчителя в системі освіти і виховання
- 22 Психологічна характеристика методів педагогічного впливу

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			

1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських

заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	Задовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
2. Засєкіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. для здобувачів ВНЗ. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.

3. Максименко С.Д. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2018. 271 с.
4. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.
5. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296с.

Додаткова:

6. Дмитріюк Н. С. Роль емоційного фактору в міжособистісній взаємодії здобувачів. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том VI: Психологія обдарованості*. 15. Київ Житомир: Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. С. 181 – 188.
7. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 18 с.
8. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до індивідуальної роботи здобувачів. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 14 с.
9. Дмитріюк Н.С. Психологія: методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2021. 31 с.
10. Дмитріюк Н. С. Роль феномену емоційної компетентності здобувача як майбутнього фахівця. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2019. Том X: Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. Вип. 33. С. 50 – 59.
11. Дмитріюк Н. С . Зв'язок академічної прокрастинації з організацією навчальної діяльності здобувачів. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2019. Том I : Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. Вип. 53. – С. 62 – 67.
12. Дмитріюк Н. С. Самоставлення як психологічний компонент особистісного розвитку сучасного підлітка. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої*. Вип.45. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. С. 128 – 151.
13. Дмитріюк Н.С. Психологічні проблеми емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку. *Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Харків: КУ ФОП Іванової М. А., 2020. Том IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 16. С. 46-58.
14. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях: навч. посібник. Суми: Унів. кн., 2018. 239 с.
15. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Суми :

Університетська книга, 2017. 352 с.

16. Москалець В. П. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 262 с.

Інтернет-ресурси:

1. www.elib.org.ua – цифрова бібліотека України
2. www.psylib.kiev.ua – психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури
3. www.ncsxo.org.ua – електронна енциклопедія психології www.osvita.org.ua – освітній сайт
4. <http://uk.wikipedia.org> – Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія (українська)
5. www.ukrbook.net – сайт Книжкової палати України www.lib.com.ua - електронна бібліотека